

Nepartinis darbininkų laikra.
Semnario Lithuano Independente
PRENUMERATA: Brazilijoje ir visoje Pietų Amerikoje
metams 125000, Lietuvoje ir kitur 205000
Atskiras numeris — 300 reišų
S. PAULO, Rua da Moó'ca, 424

LIETUVIŲ AIDAS

BRAZILIJOS JORNAL LITHUANO ECHO.

Nepartinis darbininkų laikraštis
Semnario Lithuano Independente
Lėidžia ir Redaguoja
A. DUTKUS
Redakcijos ir Administracijos adresas
S. PAULO R. da Moó'ca, 424

7-ti metai

Brazilija — Sāo Paulo, 1936 m. Rugsėjo—Setembro 19 d.

Nr. 38 (325)

Hitleris renka pinigų prarastom kolonijom vaduot

45 000 pezų Madridui iš Argentinos

Iš Madrido pranešama, kad Argentinos ambasadorius įteikė Raudonajam Kryžiui Madride 45,000 pezų prisistų iš Argentinos. Tuos pinigus sudėjo argentiniečiai.

Karo stovis dar bus pratęstas

Brazilijos respublikos prezidentas prašė parlamento užtvirtinimo karo stovio pratęsimą visoje Brazilijoje dar 90-diai dienų. Šitas įnešimas bus svarstomas ir, greičiausia, bus patvirtintas.

Integralistų planai sukilimui

Parlamento atstovas Marianne iš Bahia estado parlamente darė platų pranešimą apie integralistų planus paimti Brazilijos vyriausybės vairą. Marianne dokumentaliai įrodė pačių integralistų dokumentais, kad jie tikrai rengėsi sukilimui. Kaip su integralistais pasielgs vyriausybė, nežinau. Kai kuriuose estaduose jie tapo uždaryti, bet jų veikimas vistiek skaitomas legaliu.

Vokiečiai nutrauks santykius su S. Rusija

Europos politiniuose slunksniuose kalbama, kad greitai laiku Vokietija nutrauks dipolmatinius santykius su Sovietų Rusija.

Lietuvos seimo išlaidos

Nors Lietuvoje seimo nebuvo, bet išlaidos buvo visuomet biudžete pažymėtos ir seimui. Taip perieitais metais buvo paskirta seimui 159,479 litai nors jokio seimo nebuvo. Šiais metais, Smetonos seimui paskirta 464,069 litai.

Sušaudė 52 fašistus

Ispanijoje, Alicante mieste tapo sušaudyta 52 fašistai, kurie bandė padaryti tame mieste sukilimą.

Nuskendo laivas su visa įgula

Iš Kopenhagos pranešama, kad Islandijos vandenys nuskendo francūzų prekybinis laivas «Pourquoi Pas» Drauge žuvo ir laivo įgula iš 40 žmonių. Išsigelbėjo tik vienas.

Areštuotas kunigas už komuizmą

Šiomis dienomis Rio de Janeiro policija suareštavo katalikų kunigą Manuel Nascimento de Oliveira už komunistinį veikimą. Policija padarė jį jo bute krata, rado daug komunistinių atsišaukimų ir kunigo vedamą dieninę apie komunistų judėjimą Brazilijoje.

Japonai pasikvietė Lietuvą į parodą

Šiomet nuo spalio 1 d. iki 21 d. Japonijoje, Osako mieste, rengiama Europos šiaurės valstybių paroda. Parodoje bus mokslo, prekybos ir pramėnės skyriai. Japonai pakvietė ir Lietuvą dalyvauti šioje parodoje.

Nebaigto Ispan. karo balansas

Abisinijoje karas eina kaip ėjės

Nebus Europoj taikos, jei Hitleris puls Sovietu S-ga

Nurenberge pasibaigė nacių kongresas. Čia buvo suvažiavę visos Vokietijos naciai išklausti savo vadų kalbų. Daugiausia kalbėjo Hitleris ir jo padėjėjai. Apart nacių pasigyrimų, buvo smarkiai puolamos kitos valstybės, ypatingai Sovietų Sąjunga. Hitleris nusistatęs nedalyvauti jokiose konferencijose, kur bus Sovietų atstovai. Dėl per smarkaus Hitlerio puolimo ant Sovietų Sąjungos, susirūpino Anglija ir kitos valstybės. Anglai sako, kad Europoj nebus taikos, kol Vokie-

tija puls S. Sąjungą. Nurenbergo kongrese Hitleris pareiškė, kad Vokietija neatsisakys nuo savo prarastų žemių, kad jas turi atvaduoti, nes vokiečiams reikia žemių, reikia erdvės. Ir kaip matosi, šitas Hitlerio planas stovi pirmoj eilėj. Vyriausybė išsiuntinėjo kiek vienam Vokietijos gyventojui atvirukus, kuriame jis turi padėti savo parašą ir sugrąžinti jį su 25 pfeningais. Tie pinigai eis prarastų žemių vadavimui.

Dvieju mėnesiu Ispanijos karo atsiekti vaisiai

Jau lygiai du mėnesiai suėjo, kai Ispanijos fašistai ir monarchistai paskelbė vyriausybei karą. Kokius vaisius Ispanijos sukilėliai atnešė Ispanijai per tuos du mėnesius? Nors sukilėliai nuolat gyriasi laimėjimais, bet pralaimėjimas visos Ispanijos yra milžiniškas, neapskaičiuojamas. Kiek nekaltų žmonių žuvo mūšiuose, kiek žmonių taip tapo sušaudyta, kaip iš vienos, taip ir iš kitos pusės, o kiek valstybės turto sunaikinta? Per šimt metų Ispanija negalės atstatyti, kiek sugriauta, sunaikinta tapo per du mė-

nesius. Karas vyksta visose Ispanijos dalyse, bet didžiausios jėgos koncentruojamos pietinėj ir šiaurinėj daly. Pietinėje sukilėliai veržiasi prie Toledo, o šiaurėj: jie užėmė San Sebastian uostą ir eina į Bilbao. Sukilėliai nori suspausti Madridą iš dviejų pusių. Bet ir vyriausybė turi sukongravusi čia stipriausias jėgas, taip kad sunku spręsti kurioje pusėje bus laimėjimas. Catalunija siūnia vis naujus pulkus Madrido vyriausybei, o gen. Franko gabena vis naujus afrikonus.

Italiam sunkiau nuraminti abisinius negu uzimti Addis Abeba

Jugoslavijos korespondentas Timotevič sugrįžęs iš Addis Abeba, pareiškė spaudai, kad italai kariaudami su abisiniečiais, apturėjo du stambius laimėjimus: jie sumušė Neguso kariuomenę ir paėmė Addis Abeba. Bet tie laimėjimai dar nereiškia Abisinijos okupavimo. Abisinijoje dar yra teritorija, didesnė už Balkanų pusiasalį, į kurią dar neįžengė italų koja. Šioje teritorijoje Abisinijos rasai gali orga-

nizuoti naujas jėgas ir priešintis italams. Rugsėjo mėn. Abisinijoje baigiasi liūčių laikotarpis. Liūčių metu abisiniai nemėgsta kariauti, bet jie ir dabar naudojami tuo laiku, kai europiečiai visai negali kariauti. Abisiniečiai pradėję partizanų karą rodo, kad italams bus daug sunkiau nuraminti Abisiniją, negu buvo įgytioti į Addis Abeba. Abisinų partizanai užpuolimai ant italų darosi vis dažnesni.

Lietuvis pametė 7000 dolerių

J. Mačiulis sunkiai dirbdamas Amerikoje susitaupe 7000 dolerių, kuriuos laikė banke. Netekęs darbo ir nustojęs sveikatos, nutarė važiuoti Lietuvon pas savo šeimyną. Nuėjo bankan, išėmė visus pinigus, sudėjo juos į didelį voką ir įsidėjo į kišenę. Keliaudamas namo apsižiūrėjo, kad nei voko, nei pinigų kišenėje nėra. Pametė. Dabar Mačiulis rauna sau pinigų nuo galvos, nes jis jau nebejaunas, 69 m. amž. ir siūlo 1000 dol. tam, kas radęs sugrąžins jo pinigus.

Sužaitas Ispanijos Prezidentas

Iš Ispanijos, Cadiz, pranešama, kad Ispanijos prezidentas Azania tapo sunkiai sužaitas. Kas jį sužaidė, pranešimas nesako.

Nauja fašistinė valstybė Europoj

Graikijos ministeris pirm. Mataxas išvaikė parlamentą, suspendavo konstituciją, įvedė karo stovį ir dar žada uždaryti visas darbininkiškas organizacijas ir įvesti krašte graikiško fašizmo tvarką.

Ispanijos sukilėliai veržiasi Malagon

Sukilėliai vieną prarastą uostą San Sebastian, atsiėmė, dabar jie nori paimti dar vieną prarastą Malagos pietuose uostą, todėl į jį smarkiai pradėjo veržtis. Šiaurėje sukilėliai eina į Bilbao.

— Iš Argentinos bus išgabsnti visi emigrantai vokiečiai ir ispanai, kurie tik bus įtarti kaip ekstremistai.

Sugriovė du kaimus

Norvegijoje, prie ežero Loen, nuo kalno nuslinko didelis kiekis žemės ir sugriovė du kaimus. Šioje nelaimėje žuvo apie 100 žmonių.

Lietuvoj steigis pypkių fabriką

Panevėžyje manoma steigti pypkių ir cygarnyčių fabriką. Esant brangiems popirosams, daugumas dabar pypkorių nuo jų atsisako ir pamėgsta pypkes.

Mirė jaunas rašytojas ir žurnalistas

Lietuvoje mirė jaunas rašytojas ir žurnalistas Vladas Andriukaitis. Vienas jo brolis gyvena Brazilijoje.

Užsimušė 13 metų lakūnė

Paryžiaus aerodrome vienas lėktuvas nutūpė ir lakūnas išsoko iš lėktuvo, kad padėti išlipti 13 metų mergaitai, kuri su juo skraidė. Mergaitė lipdama palietė tam tikrą rankeną ir lėktuvas vėl pakilo su viena mergaite ir skrido 25 minutes. Lakūnas sėdo kiton mašinos ir pakilo, kad parodyti iš tolo mergaitai, ką ji turi daryti, kad lėktuvas nusileistų. Bet mergaitė negalėjo suprasti jo ženklų, ir krisdama su lėktuvu, užsimušė.

Abisinija Tautų S. posydy

Genevoje įvyksta Tautų Sąjungos posėdis. Italija atsisakė jame dalyvauti. Abisinijos atstovai jau nuvyko į Genevą ir atstovaus Abisinijai.

Mirė Graikijos ex-prezidentas

Šiomis dienomis mirė Graikijos ex-prezidentas Aleksandras Zaimis, sulaukęs 80 m. a. Dabar Graikijoje monarchija.

— Taltat, Čilėj, įvyko smarkus žemės drebėjimas, kuris įvarė didelę baimę gyventojams. Žemės drebėjimas padarė labai daug nuostolių.

GRŪDO VALDYBOS POSĖDIS

Rugsėjo 19 d., 7 val. vakaro įvyksta Grūdo valdybos posėdis rua da Moó'ca, 424. Visi nariai, o taip pat ir revizijos komisijos nariai posėdy turi dalyvauti, bus svarstomi svarbūs bendrovės reikalai.

P i r m i n i k a s .

LAIŠKAI REDAKCIJOJ

Atsiimkite laiškus

J. Genavičius, J. Atkočius, A. Sunkomaitis, J. Lačaitis, F. Marcevis, V. Guiga, A. Bagdonavičius, A. Grašius, Jn. Bliudžius, N. Ragaišius grįžęs, J. Juška, J. Vigelis, P. Vilčinskis, Jz. Didelis, J. Rozulaukičius, F. Kaminskis, K. Užkurėlis, P. Pivariūnas, E. Šatas, A. Briedis, B. Garkauskas, K. Sileikis, A. Trumpis, J. Zajenkauskas, S. Platkevičius, S. Paulauskas, J. Pumputis, V. Vitulskis.

Apžvalga

PASKIRTAM INSPEKTORIUI

«Sviesai» teko sužinoti iš paties Simono Bakšio, kad jis «paskirtas lietuvių mokyklų São Paulo mieste inspektoriaus pareigoms eiti». Dėl tokio «paskirimo» «Sviesai» nuo savęs priduria, kad darbas ir mokslas mūsų mokyklose pakils tinkamam aukštumui.

Būtų būvę gerai, kad Pakšys būtų pasisakęs, kas į inspektorių jį pakėlė ir nuo kada jis tas pareigas eina. O tas yra labai svarbu; nes jis ir patis žino, kad mūsų mokyklos — tai visokių ponelių sauvaliavimo lizdas. Per daug mokyklos turi šeiminių ir dėl to išsina didelė velniava su tėvais, su mokytojais ir net su pačiais vaikais.

Bakšys kaip «inspektorių» turėtų žiūrėti, kad mokyklose nebūtų ardoma tvarka, kad tėvų komitetai nebūtų mėtomi iš mokyklų. Nesiskaitymas su tėvais, skaudžiai atsiliepiant net į pačius mokytojus. Štai pav. Mokos mokyklos mokiniai, dėl mokyklos tvarkytojų nesiskaitymo su jų tėvais, gerokai apkūlė mok. Juravičių.

Be to, ponas «inspektorių» turėtų gerai susipažinti su vietos darbo įstatymu. Nors mūsų mokyklos yra Lietuvos valdžios tvarkomos ir mokytojams algas moka iš Lietuvos, bet mokyklų užlaikyme čia oficialiai figuruoja «liet. s-ga». Kadangi mūsų mokyklos vadinamos privačiomis, o jų mokytojai laisvai samdomi, tad ir mokytojai yra apsaugojami nuo išnaudojimo vietos darbo įstatymais.

Šitokie dalykai «inspektoriui» turi būti žinomi ir jų reikia laikytis. Nesilaikymas darbo įstatymo, gali skaudžiai atsiliepti į mūsų visas mokyklas.

Dėl «pakėlimo mokyklų tinkamam aukštumui», tai reikėtų irgi gerai apsižiūrėti, iš mokyklų turi būti pašalinti visi «vaikų tvirkintojai», kaip «sviesa» sako. Nes «vaikų tvirkintojai» dirba mokyklose, mokslo tinkamam aukštumui nepakels, bet visai subankrutys.

Jeigu jau yra pavestos mūsų mokyklos tvarkyti Bakšiai, tai reikia į jas žiūrėti taip, kad jos būtų tikros švietimo ir kultūros šventovės, kad jomis galėtų džiaugtis tie, kurių vaikais tas mokyklas lanko, ir sykiu tie, kurie semiasi sau žinių ir čia auklėjami kaip būsimieji kolonijos veikėjai. Tada bus dėkingi visi.

NUO ŽODŽIU, PRIE DARBO

Apie Brazilijos lietuvių savišalpinės organizacijos įkūrimą, pirmas davė šią mintį per «Aidą» viešojęs pasmus M. Šalčius. Po to išsireiškė taip pat teigiamai Vėtra ir kiti mūsų bendradarbiai.

Šitoji mintis neliko be atgarsio. Kaip teko sužinoti, tai tam darbui rimtai ruošiamasi ir norima įsteigti tikrą mūsų kolonijai atstovybę suorganizuota iš pačių išėivių. Prie savišalpos organizacijos bus sudaryta taryba į kurią leis po lygų skaičių atstovų iš visų veikiančių organizacijų.

Reikia sveikinti šis žygis. Išėiviams jau seniai reikėjo turėti savo centrą, savo bendrą organizaciją. Mūsų valdininkai yra tik laikini gyventojai Brazilijoje, bet jie turi savo sąjungą. Tuo labiau mums reikia susirūpinti, kad mes išėiviai irgi turėtume savo sąjungą.

Kas šio darbo iniciatyvos imasi, nesvarbu, svarbu tik, kad būtų visų pritarimas. O pritarimas turi būti.

Šiuo keliu eidami, geriau vieni kitus suprasime, geriau vieni kitus pažinsime, o tada mažiau ir ginčų turėsime. O kuomet mažiau bus tarpusavyje bergždžių ginčų, tada ir darbas geriau vytysis.

IS VISUR ir APIE VISKA

Lietuvis kunigas padėtas kalėjman už nedorą elgesį su mergaite

Philadelphijoje, rugsėjo 9 d. sine-moje tapo suareštuotas lietuvis kunigas Zitas, šv. Marijos parapijos klebonas. Jis saldinais prisivyliojo 10 metų anžiaus mergaitę ir nedorai su ja elgėsi. Kuomet kunigas įėjo teatran sąrgas tuojau pašaukė policiją, kuri suėmė ir padėjo kalėjman. Jis bus teisiamas aukštesniame kriminalistime teisme.

Ka kalbėjo Kamenevas ir Zinovjevas teisme

Kamenevas ir Zinovjevas prieš mirtį teismui, kuris juos nuteisė mirtį, pasakė tokias savo apkaltinančias kalbas:

«Mirties bausmė kaip man — wako Zinovjevas, — taip ir kitiems yra pilnai pateisinama, nes mes daugiau, negu užsitarnavome ją. Būti pasmerktam kalėjman ir žiūrėti pro grotas į Sovietų progressą, t. i. aršiau, nego greita mirtis. Aš pasirinku pastarąją — mirtį».

Pakėlęs aukštyn galvą ir rodydamas pirštu į savą, Kamenevas kalbėjo į teismą sėkančiai:

«Štai prieš jus stovi būvęs priešas, pardavikas, žiauriais, pavojingiausias nevidonas. Bet aš noriu būti pavyzdžiu ir pamoka visiems tiems, kurie dar nesiliovė skelbę trockizmo. Mano vardas jau nepateks istorijon. Bet aš noriu kad būtų kai kur nors paminėta, kad paskutinėj valandoj Kamenevas atsivertė».

Sakoma, kad nuo Kamenevo ir Zinovjevo žodžių apsisverkė net prokuroras, kaip tiedu sau ir kitiems reikalavo mirties bausmės. Jie buvo ir sušaudyti. O Zinovjevas ypatingai gražiai tapo palaidotas Kremliuje, dalyvaujant Sovietų valdžios atstovams.

Kiškis nunešė karvę

Toks atsitikimas tikrai buvo Lietuvoje, apie Pasvalį. Tai juokingas bet kartu ir liūdnas atsitikimas. O buvo taip. Viena moteris atvedė į Pasvalį parduoti karvę. Karvę pardavė ir gavusi 150 litų, linkama grįžo namo. Eidama, pakelėje užėjo miegantį kiškį, jį susigavo ir įsivymiojusi į skarą, nešė namo. Kadangi kiškis labai spurdinęs, tai kojas surišusi skarele, kurios kampe buvo įrišta 150 litų gautų už karvę. Beinanč moteris ant vienos kojos užrišta skarele.

Pasiėptas Ispanijos auksas

Ispanijos valstybės bankas Madride paskelbė, kad jis turi 760,000,000

dolerių vertės aukso savo rankose ir tas auksas esąs taig apsaugotas, kad prieiti prie jo negalės joks priešas. Giliai po žeme esąs išmūrytas kamburyse, kurio 7 pėdų storio sienos padarytos iš kietiausio plieno ir cemento. Aplink tą kambarį aprūrytas antras kambarys, kurio sienos yra 9 pėdų storio. Tarpe tų sienų prileista vandens, kuris labai suslėgtas. Jei kas nors norėtų prie tos slėptuvės tuneliais prisikasti, ir jeigu jam kaip nors pasisektų pirmą sieną pregrežti, tai suslėgtas vanduo jį tuojau paskandintų. Ir patį slėptuvę tarp tų sienų susidoda iš dviejų kambarių. Pirmutiniam kambariui stovi stipri sargyba, o už sargybos, už storų sienų ir slėptų durų jau guli Ispanijos aukso rezervos. Į tą slėptuvę reikia leistis 200 pėdų po žeme.

Atšauktos žinios apie sukilimus

Pereitą savaitę brazilikiuose laikraščiuose buvo paskelbtos žinios apie ruoštus sukilimus Italijoje ir Portugalijoje. Italijos vyriausybė tas žinias atšaukė, pareikšdama, kad jokie sukilimai nebuvo ruošiami Italijoje ir kad visa Italija ištikima Mussoliniui ir suareštuoti asmenys esą ne sukilimą ruošė, o platinę tik uždraustą literatūrą.

Gal tai ir tiesa, kad Mussoliniui ištikimi žmonės platinė prieš jį nukreiptus atsisaukimus.

Ispanijoje nužudytas lietuvis

Prieš 15 metų iš Akmenės miestelio į Ispaniją išvyko vargonininkas Vincas Puzanavičius. Keturiolika metų jis buvo vargonininku viename Madrido vienuolyne. Dabar gi, Ispanijoje einant aštriam pilietiniam karui Vincas Puzanavičius, drauge su to vienuolyne vienuoliais, tapo nužudytas už kukilių rėmimą. Vincas Puzanavičius turėjo 60 metų ir šeimos nepaliko.

Ispanijoje «išalo» pusė mil. litų

Nors su Ispanija didesnių prekybinių santykių ir nebuvo, tačiau kasmet Lietuvos firmos tenai parduodavo celulozės maždaug 5 milijonų litų sumai. Vidaus karui Ispanijoje kilus, vietinės prekybos firmos, kurios pirkdavo celulozė, liko skolingos Lietuvos firmoms apie pusę milijono litų. Už tas firmas yra garantavusi Ispanijos vyriausybė, kuri, koip žinoma, pilietinio karo pradžioj išgabeno išdo pinigų į Paryžių. Dabar Lietuvos pirkkliai daro žygių atgauti iš ten «išalusius» savo pinigus.

Antru kart pražydo vyėnės

Siemet esant ankstyvai vasarai, Laduojos kaime matoma antrą kartą pražydušią vyėnių.

SPIC. MIGRACIJA IS EUROPOS IR kitų krastų

Turim leidimą įvežti Brazilijon gimines ir žemdirbius su užstatu ir be užstato. Patarnavimas skubus ir sąžiningas. Mokėstie

MENESINIAM ISSIMOKEJIMUI

Laivakortės iš visų pasaulio uostų specialiomis kelionės sąlygomis.

Zemės sklypai ir statybai medžiaga

São Paulo priemiesty parduodami žemės sklypai namams statyti ir visa statybinė medžiaga, viskas išsimokėjimui ant 100 mėnesių su 10% įnašų

Soc. Paulista de Imigração e Colonização

Rua 3 de Dezembro, 48 — 3^a aukš. salės 11 ir 12 — S. Paulo

Lietuviška šeima senovėje

Vyrai galėję turėti po tris žmonas. — Žiaurios bausmės už ištikimybės «laužymą» — Tėvai galėdavę deginti savo vaikus, vyrai — žmonas. Priešvestuvinis jaunųjų gyvenimas, ir kiti vedybinio bei šeimyninio gyvenimo papročiai senovės Lietuvoje.

(tąsa iš 37 nr.)

nusikratyti neklaudom vaikais, o vyrams — atsibodusiomis žmonomis. Moteris vyro valdžioje būdavo tik daiktas, su kuriuo jis galėdavo daryti, ką tik nori. Vyraujantieji papročiai saugodavo moterį tik nuo svetimo ir pašalinio vyro smurto bei prievartos. Einant tais papročiais, tas, kas smurtu priversdavo svetimą žmoną su juo sangulianti, būdavo sudėginamas ant laužo. Kas pasielgdavo panašiai su netekėjusia mergina, būdavo verčiama į vestę, o jei atsisakydavo, tai tokį vyrą užpiudydavo šunimis ir tol juos siundydavo, kol jie mirtinai nusikaltėlių sudraskydavo.

Tačiau kaipuriais atvėjais būdavo leidžiama skaistybės dorai nusidėti. Jei susižadėję, bet dar nesužadėję, jaunuoliai paaukodavo dievams gaidį arba vištą, galėdavo jau gyventi kaip vedę ir už tai nebūdavo smerkiami.

Susituokusių pareiga būdavo būtina turėti vaikų. Bevaikės šeimos nebūdavo toleruojamos (pakenciamos). Jei žmona pasirodydavo esanti nevaisinga, negalinti vaikų gimdyti, ji turėdavo atsitakoti laimės gyventi su vyru ir otdavo tarnauti dievams. Už nusikaltimus šeimos dorovei dažniausia būdavo baudžiama mirtim, sudėginant ant laužo.

Ilgainiui šie žiaurūs papročiai ėmė pamažu švelnėti. Vėliau jau vis mažiau ir mažiau belaikoma mirties bausmė už nusizengimus šeimos dorovei. Net už sulaužymą lytinės ištikimybės moteris jau nedėginama ant laužo, o tik parišama jai po kaklo keturi akmenys, kurfuos ji turi nešioti, kol juos nuims jai nuo kaklo krivių krivaitis. Kiek dar žiauriau elgiarasi su tomis, kurios laike savo vyrus «po padu» ir juos muša. Tokioms be jokių ceremonijų nupiaunama nosis ir atimama teisė šeiminkauti namuose. Savotiška bausmė skiriama (jau vėlesniais, sušvelnėjusiais papročiais), kurios savo vyrų neklauso ir juos kolkioja. Tokios moterys jei jos jaunos ir gražios, išplakamos rykštėmis, bet jei senos ir bjaurios, tai tada jau liūdniau — sudėginamos.

Moteris senovės lietuvių gyvenime, nors daugeliu atvejų jis ir žiauriai su ja elgdavosi vaidindavo didelį svarbų vaidmenį, senovės lietuvių gyvenimo be moteris iš viso neįsivaizduodavo ir tikėdavo, jog net pomirtiniame gyvenime dievai be visokių kitokių gerybių — derlingų žemių, gardžių valgių, skanių gėrimų, gražių rūbų ir minkėtų guolių — duos jam dar ir gražių žmonių ir krūvas vaikų. Gražias moteris vyrai ir tada mylėjo. Bet kažin ar šių dienų lietuvių moteris, nors jos buklė dažnai taip pat nėra visiškai gera ir laiminga, kažin ar benorėtų ji šiuo atžvilgiu «keisti vietomis» su senovės lietuvių? Tur būtų, ne.

P. K.

Politinės bylos Klaipėdoje

Rugsėjo mėn. pirmomis dienomis Klaipėdoje posėdžiaus speliacinių rūmų išvaizduojamoji sesija. Joje bus svarstoma 16 politinių bylų, kurių tarpe 12 iškeltų pagal tautai ir valstybei saugoti įstatymą ir 4 komunistų bylas. Pirmųjų bylų tarpe bus svarstoma buv. Klaipėdos miesto savivaldybės ligojinės vedėjo dr. Gešerio byla.

Dėl liet. kolonizacijos Bolivijoje

Apie Radio Bangas

Įtartini kolonizatorių tikslai

Vietos lietuviškuose laikraščiuose buvo pasirodę žinutės apie lietuvių kolonizaciją Bolivijoje. Kas tos kolonizacijos iniciatoriai yra, mes nežinome, o tik girdėjome, kad tai kolonizacijai planus ruošia M. Šalčiūn. Šalčiūn padeda šiame darbe (propagandos) ir S. Pauly gyvenantieji nekuriu asmenys, turbūt tam, kad atitraukti Brazilijos lietuvius nuo Grūdo ir prisivilioti juos į Bolivijos steigiamą koloniją. Kad aiškiau supratiname apie lietuvių kolonizaciją Bolivijoje turėtume ir mes, Brazilijos lietuviai, tad pasiklausykime ką apie tai rašo Urugvajaus lietuvių «Naujoji Banga», kuri geriau pažįsta šios kolonizacijos planą ir kolonizacijos sąlygas bei galimumus Bolivijoje. «Naujoji Banga» rašo:

«Praėjusiam «N. B.» numerio tilpo straipsnis gvildenantis lietuvių kolonizacijos klausimą Bolivijoje ir tame straipsny labai «gražiai» nupiesiama kolonizacijos tikslas ir jos galimi duoti vaisiai. Aš čia noriu painformuoti visuomenę, kas man teko sužinoti apie šią kolonizaciją iš kitos pusės, ne taip gražiai, kaip iniciatoriai skelbia.

Pasiteiravus tuo reikalu pas Bolivijos atstovą Urugvajuje, gauta atsakymas, kad Bolivijos valdžia neduoda leidimo įvažiuoti Bolivijon svetimšaliams, išskiriant turistus. Gi kolonistai negi galima priskaityti turistais? Neįsileidžia dėl to, kad krašte tebėra apgulos stovis, ir nesą numatoma, kad greitai laiku būtų galima įvažiuoti.

Be to, klimatas Bolivijoje europiečiams esą nepakenčiamas. Vieno Urugvajaus agronomo A. Montania nurodymu, būtina esą reikalingas dirbtinas laistymas, nes lietaus esą labai mažai. Blogiausia tai, kad esą daug kenkiamųjų vabzdžių. Statistikos duomenimis tik 50% europiečių tegali pakęsti klimatą Bolivijoje ir tai tik parinktose vietose, esą tokių vietų, kur europiečiai visai negali gyventi.

Minėtos kolonizacijos iniciatoriai kalba apie kolektyvinį darbą: statyti elektros stotis, bažnyčias, lentpviuves,

pirkti kamionus ir kt. Visa tai bus daroma iš sudėtų pajų. Tokiu būdu kiekviena norinti įstoti kooperatyvan šeima turi turėti ne mažiau šimtą pežų. Jeigu su sudėtais pajais nebūtų galima tinkamai įsikurti, tai iniciatoriai žada gauti pašalpos (? — Red.), bet ta pašalpa bus iniciatorių žinion.

Nesutinkas su kooperatyvo veikla, arba kooperatyvo valdybos nužiūra būtų šalinamas kolonistas, remiantis iniciatorių išdirbtais įstatais negauna nieko.

Kooperatyvo bendrovės valdyba susidarysianti iš iniciatorių ir asmenų įnešančių didesnę sumą pajų.

Labai įtartina, kad norintieji vyksti į kolonijas turi atlikti didelius formalumus. Reikia užpildyti tam tikra ankietą, blanką, kuria iniciatoriai turės progos išnagrinti visokius asmens įsitikinimus. Ankietas, maždaug, taip skamba: Vardas pavardė, gyvenamoji vieta čia ir Lietuvoje, kokio nusistatymo, kokios tikybos, kokioj partijoj ir organizacijoj priklausė, ar priklaus, Lietuvoj ar kur kitur, ar yra dalyvavęs kokiam sukilime, kur ir kada, kokius karininkus arba šiaip įvyksnius asmenis pažįsta Lietuvoje ir tt. Ankietas susideda gal su virš 50 atskirų paragrafų Užpildžius šį ankietą kolonistui, iniciatoriai nustatys tūną, ar ne kolonijai, asmuo. Kolonistai bus priimami sulig iniciatorių nužiūra.

Esant tokiai tvarkai pradėti kooperatyvinį darbą, nors jis turėtų ir gerus tikslus, visuomenė atsiliepi blogai, nes ankietas labai įtartinas ir atrodo, kad jis taikomas blogiems tikslams. Atrodo, kad norima sukli gūžta lietuviškam fašizmui Bolivijoje. Merdėjas Lietuvos fašizmas rengia dirva užsienio lietuviuose ir tuomi norima persijoti Lietuvos išėivija per fašistinį tinklą, ir be to, sužinoti apie tuos žmones, kurie gyvena fašistinėje Lietuvoje ir yra priešingi tautiškam režimui.

Gero išėivijai iš tos kolonizacijos tikėtis nėra ko. Manau, pažangioji išėivija pati padarys tinkamas išvadas iš to, kas čia suminėta».

LIETUVA PRIES 20 METU

Šiandien Lietuvoje net ir varginę gyventojų sluoksniui nekencia bado. Mėsa, duona ir kiti maisto produktai tiek pigūs, kad jų kiekvienas gali nusipirkti. Tačiau prieš 20 metų, vokiečių okupacijos laikais Lietuvos gyventajams teko gyventi pusbadžiu.

Geriausia to laiko padėti atvaizduoja anuometinės okupacijos laikraščiai «Dabartis», «Kownoer Zeitung» ir «Zeitung der 100 Armea», kuriuos Lietuva užėmusi leido vokiečių valdžia. Dar kelias savaites prieš Velykas, 1916 m. Kaunas šventė generolo Hindenburgo 50-ties metų kareiviavimo sukaktuves. Balandžio 7 dieną «Dabartis» pirmame puslapy įdėjo didelį generolo Hindenburgo atvaizdą. Beveik visas šis laikraštis tebuvo pašvęstas šio generolo sukaktūrai.

Nors okupantai ir baudavo žmones, kad jie neišdavė vokiečių pinigų, tačiau daugelis bausmių nebijojo ir imdavo tik rusiškus pinigus. Tuo reikalu balandžio mėn. «Dabartis» įdėjo tokį straipsnį:

«Vis dar atsitinka, jog sodiečiai atgobėję savo prekes ir muge parduoti ima tik rusiškus rublius ir atsisako parduoti už vokiškas markes. Tokie nusikaltėliai smarkiai baudžiami. Sodiečiai teisinasi, kad ir pirkliai miestuose ir miesteliuose atsisako iš jų imti vokiškas markes. Kiekvienas žmogus, pastebėjęs tokius nusikaltėlius, kurie atsisako imti vokiškas markes, tuojau turi paduoti žandarams».

Ar kas iš žmonių perdavė žandarams asmenis, atsisakiusius imti vokiečių markes už prekes ir kitką, tu aikių spaudoje žinių nerandama.

Tą patį mėnesį «Kownoer Zeitung» nuolatos dėjo vyriausiojo rytų vado įsakymus, draudžiančius gyventojams laikyti karvelius, fotoaparatus, rinkti miške uogas, upėse gaudyti žuvis ir dar daug kitų įvairių draudimų. Tas pats laikraštis balandžio mėn. įdėjo tokią žinią:

«Kauno vyriausiasis burmistras Dr. Puš skelbia, jog žvejotimas Nemune ir Nerėje uždraustas. Nusikaltėliai bus skaudžiai baudžiami. Kaizeriškoji vokiečių gubernatūra tose upėse žvejotimą pavedė tam tikram asmeniui».

Artėjant Velykų šventėms, «Dabartyje» tilpo toks straipsnis:

«Daugely kraštų gyventojai valgo varnų mėšą. Varnų kiaušiniai yra tokie geri kaip ir pempų ir juos mielai visi valgo. Lietuvoje begalės varnų, todėl dabar į jas reikia atkreipti ypatingo dėmesio. Varnos dabar pradeda perėti, tai iš lizdų reikia išiminti jų kiaušinius. Vėliau iš tų pat lizdų galima išiminti ir varniukai nes jų mėsa visiškai tinkama valgyti. Todėl kas norėtų gauti leidimą išiminti jų varnų kiaušinius, turi kreiptis į apskryties viršūninką».

Toksai gyventojų skatinimas rinkti Velykoms varnų ir pempų kiaušinius, be abejoj, buvo surištas su vištų kiaušinių trūkumu. Jau nuo 1918 metų visame okupuotame krašte buvo mažai vištų, kurios ir buvo užsilikę, tai gyventojai nuo kiekvienos vištos per dieną okupantams turėdavo duoti po vieną kiaušinį.

«Kownoer Zeitung» Didijį ketvirtadėnį įdėjo tokią žinią:

Mes jau žinome, kad šiandieninė technika yra mums davusi stebuklingąjį radiją, kuris dar visom savo kai kuriom paslaptinjom vietom yra įdomus, viliojantis. Radio, kitaip sakant radio bangos, dar labai daug žada nuostabių radiotechnikos laimėjimų, naujų keistenybių. Tat čia nors trumpai paliesiu radio bangas, pasistengsiu supažindinti su kaikiurimis jų savybėmis.

Daug kas iš mūsų stebisi, kokiu būdu ir kaip tie garsai, kurie girdėti iš ausinių — telefono ar garsakalbių, ateina iš tolimų vietų be jokiu laidų. Kaip tos radio bangos ateina? Kaip per tokius atstumus ateina ir nesusi- maišo? Štai klausimai, kurie ne vienam radio klausytojui kartais pasuka galvą.

Visi garsai, kuriuos pagauno radio priimtuvai, ar tai detektoriniai ar lempiniai, ateina radio bangomis, vadinamomis elektromagnetinėmis bangomis.

Tas elektromagnetines bangas pagimdo — pagamina radio siųstuvai. Siųstuvai pagamina iš aukšto dažnumo elektro- moduluotus ir ir nemo- duliuotus virpesius, gi tuos virpesius paleidžia — išspinduliuoja visom kryptim siųstuvo antena. (Nelyginant, kaip į vandenį mestas akmuo, sukelia vandens paviršaus bangavimą). Nuo siųstuvo antenos virpėjimų ir gimsta elektromagnetinės bangos, kurios plinta labai greitai eteriu, vadinamu šviesos greičiu, tai yra 300 tūkst. kilo- metrų per sekundę. Tai yra nepaprastai didelis greitis.

Eterio sąvoką mokslininkai įvedė tam, kad galima būtų elektromagnetinių bangų spinduliavimo reiškinius aiškinti. Tikrumoje gi eterio nieks nepačiuopė ir kas tas eteris, sunku pasakyti. Elektros reiškiniai mes galime jausti ir matyti, o eterio savybių negalima nei matyti nei jausti. Tai yra kažkokia neįmatoma galybė, kuri viešpatauja visuose kūnuose, ore ir beorinėje erdvėje, kurio įvirpintos dalelės momentaliai suvirpina kitas. Tad ir aiškinama, kad tuo eteriu, tom jo dalelėm ir plinta radio bangos — elektromagnetinės bangos.

Elektromagnetinės bangos kai kuriuos kūnus pereina, o kiti jas absorbuoja, sugeria. Visi metalai laidininkai (laidininku laikomi visi tie metalai, kurie praleidžia elektrą) sugeria tas bangas, o pav. per muro storą sieną jos pereina. Todėl galima ir už- darant kambarį iškelti anteną, ne būtinai lauke, ir viskas bus gerai girdėti, imtuvais veiks.

Radio bangos nėra visos vienos. Jų yra keletas rūšių. Yra nustatyta penkios radio bangų rūšys, kuri kiekviena turi savotiškų savybių. Bangos matuojamos metrais. Jos suskirstytos šitaip: ilgos, vidutinės, tarpinės,

trumpos ir visai trumpos (ultra-trumpos) bangos. Taip radio bangos suskirstytos ir pavadintos tarptautinio patariamojo radio komiteto.

Kokio ilgumo radio bangas vartoti, kuriai valstybei, susitariama ir nusistatoma tarptautinio radio komiteto ir konferencijų. Nes jeigu kelios radio stotys pradėtų vartoti tą pačią bangą, tai nieko nebūtų galima suprasti. Taip neseniai Lietuvai kliudydavo tyčia vokiečių radio stotis, kad sutrukdyti, nors tarptautinė teisė to neleidžia. Be to, toks trukdymas, ta pačia banga, vartojamas karo laike trukdyti prieš radio stotims dirbti.

Čia paminėsiu tik pačias skirtingasias radio bangas, būtent: ilgąsias ir trumpąsias. Ilgos bangos savo sklidimu yra pastoviausios bangos, nes jos vienodai greitai plinta kaip dienos taip ir nakties metu, kas titom bangom turi įtakos. Taip pat ilgos bangos lengvai nugalai antžemio kliūtis, kaip kalnus, miškus ir kitas kliūtis. Jos turi savybę apgaubti visus žemės paviršiaus nelygumus, lengvai juosia žemės eutulį. Todėl ilgos bangos vartojamos galingose valstybinėse radio stotyse ir tarnauja daugiausia radio-telegrafijai.

Trumpos radio bangos yra charakteringos savo tylos zonomis (sritimis). Toštylos zonos atsiranda todėl, kad trumpos bangos turi savybę ne tik plisti antžemiu, bet ir kilti į erdves. o ten aukštumoje atsimušusios į tam tikrą oro sluoksnį, grįžta atgal žemės paviršium tik jau už kelių šimtų ar tūkstančių kilometrų atstume nuo siunčiamos stoties. Tokiu būdu trumpų bangų stotį mes girdime aplink per keliolika kilometrų, toliau nieko negirdime, o už šimtų ar tūkstančių kilometrų vėl aiškiai girdėsim. Tas tarpas, kur negirdėt, ir vadinasi tylos zona. Pailustruosim pavyzdžiu: mes turim mažą trumpų bangų siųstuvėlį ir juo dirbime telegrafija ar telefonija, tai mūsų apylinkė aplink per kokius 10 ar 20 km. girdės, o toliau jau nieko negirdės. Gi kur nors Prancūzijoje bei Anglijoj arba Australijoje ir t. p. vėl aiškiai girdės. Be to, trumpom bangom daro įtakos jų plitimui dienos, nakties ir sutemos laikotarpiai. Tai tokia trumpų radio bangų savybė. Jos plačiai praktikoje vartojamos. Taip pat jas mėgsta vartoti įvairūs radio mėgėjai.

Visa mus apsupanti erdvė pilna tų radio — elektromagnetinių bangų, kurios skraido labai greit visomis kryptimis. Ir visoms tom bangoms pagauti reikia skirtingų radio priimtuvų, kad antenos pagautus virpesius perdirtbtų mums suprantamais garsais, kad išskirtų iš to elektromagnetinių bangų mišinio norimą klausyti radio stotį.

V. Ulčinskas.

«Visi darbininkai vyrų nuo 15 iki 60 metų amžiaus, pagal vyriausiojo rytų fronto vado įsakymą, turi mokėti pagalvę. Šis mokestis imamas nuo sausio mėnesio 1 dienos ir per metus reikia įmokėti po 6 markes kiekvienam asmeniui. Kitais metais šis mokestis galės būti padidintas».

Gana įdomūs vokiečių vyriausiojo štabo pranešimai Velykų pirmą dieną. Tie pranešimai skamba šitaip:

«Vakaruose. — Maaso rajone įvyko dideli mūšiai. Saksoniečiai atakavo francūzų apkašus. Į mūsų rankas pateko 1,646 kareiviai ir 42 karininkai. Apie Verduną vyksta didelės kautynės, kur francūzai yra stipriai įsikasę į žemes.

«Rytuose. — Rusai pradėjo didelį puolimą ties Dvinsko tiltu ir į rytus nuo Garbunovskos. Jų puolimai širit sugniužo prie mūsų apkašų.

«Balkanuose. — Be permainingų. Tai toks velykiniuose laikraščiuose buvo tilpęs vokiečių vyriausio štabo pranešimas apie karo veiksmus.

Vilniuje, Kaune, Marijampolėje Šiauliuose ir kituose Lietuvos miestuose įvyko kariuomenių parada. Generolai ir pulkininkai kalbėjo įsirikiauvusius pulkus eskadronus ir juos drąsino nenuilstamai kariauti iki galo. Užimtose vyriausio rytų vado srityse kareiviams buvo žadamos žemės, kuriose jie galėsia įsikurti.

Du milijonai audros nuostolių

Audros Lietuvoj padarė 2 milijonų litų nuostolių. Daugiausiai nukentėjo Mažeikių, Šaulių, Kauno, Marijampolės ir Trakų apskritys.

Nakties laiku kilo gaisras Merkinės miestelyje. Sudegė Acerskio gyvenamasis namas, keli apdegė.

KAUNAS. — «Lietuvos Žinios» praneša, kad serga p. Felicija Bortkevičienė, buvusi to laikraščio redaktorė.

Kas «Aido» neskaityto, gyvena tamsybėj

Kur tik būsi, neužmirsk «Aido»

Jis parduodamas:

S. Paulo

Stotyje «Luz», prie Centralinio Pašto durų ir kampo; Largo da Sé prie laikrodžio ir Vila Prudente bondės sustojimo vietos; Bom Retire: Vaistinėj «José Paulino» — ruo José Paulino 109, Baužio krautuvėje — rua Aymores ir kampas rua Carmo Cintro; Vila Anastazijoj: Kirilausko krautuvėje; V. Zelina: J. Vigelio krautuvėj — rua 3 N.º 4; Sant'Anna: Menkaičio krautuvėi — rua Voluntarios da Patria, 59; Mokoje — kampas rua da Moóca ir av. Paes de Barros kioskoje. Visose miesto dalyse pas platintojus ir Aido redakcijoj.

Rio de Janeiro.

Prano Dutkaus restorane «Vilnius» | rua da Catumby, 4; «Vilnius» s-gos centre — Praça Tiradentes 64 ir Petrono Jonušio dirbtuvėje — rua Bella 106.

Santos.

S.P.R. Geležinkelio stoties kioskoje.

PASTABA: Jei kurioje nors S. Paulo miesto dalyje arba kuriam kitam mors mieste nėra įsteigtos Aido pardavimo stoties ir kur tik gyvena didesnis būrelis lietuvių, praneškite redakcijai, o redakcija tuo pasirūpins. Aidas turi būti visur pardavinėjamas, visur platinamas. Nė vieno kampelio tonelieka, kur nebūtų Aido.

Dantų gydytoja

Dr. B. Levin

Diplomuota Saratavo universiteto ir buv. prof. Tišinskago asistentė Lvove Gydo, traukia ir deda dantis. Kainos pigios. Ligos priima kasdien nuo 9 iki 12 val. ir nuo 2 iki 10 val. vak.

Kalba: rusų, lenkų, vokiečių ir kt. kalbomis

ADRESAS Rua Jose Paulino, 109. Tel. — 56307

(virš lietuviškos vaistinės José Paulino).

Siúvykla Lietuva

v
Kazio Žebrausko

Siūvami rūbai pagal naujausios mados, didelis medžiagu pasirinkimas darbas atliekamas pigiai ir gerai. Savo tautiečiams darome didelę nuolaidą. Kainos nuo 80 — iki 150\$000 už padirbimą.

Rua General Osorio, 161

Skaitydamos

Aida

Zinosi

Viską

Instituto Šimonis

Moterų Salonas

Plaukų kirpimas garbiniavimas, masažai, manikiuras ir plaukų dažymas. Permanente nuo 15\$. Darbas atliekamas gerų specialistų sąžiningai ir pigiomis kainomis. Ponios ir panelės, palaikydamos savo grožį, kreipkitės tik į Povilo Šimonio Institutą, rua das Palmeiras 215 Largo das Perdizes Tel. 5-4511

Siúvykla

A. BAGDONO

RUA da MOÓCA, 534 b

Priima vyriškių

rūbų užsakymus ir atlieka darba pagal najausias madas iš vietinės, ir užsieninės medžiagos. Darbas garantuotas ir skubus. Kainos prieinamos. Užsisakę rūbus Bagdono siúvykloje, tikrai būsite patenkinti.

SIUVYKLA

ESTAN

Siúvykla Estan — tai gyvenimėlis, kuri dirba už prieinamiausias kainas ir atsako už darba. Ten pat randasi didelis patogumas tiems kurie nenori laiko gaišti ir užsakymai galima pasirinkti iš padarytų kostiumų, nes siúvykloj Estan randasi didelis pasirinkimas puikaus šėdribinio ir moderniškiausiu medžiagu gatavų kostiumų nuo 130\$ iki 300\$. Be to, yra specialus skyrius moteriškiems rubams ypač paltams ir kostiumams.

Rua da Conceição, 79 a, Prieš Luz stoti.

Skaitydamos

Aida

Zinosi

Viską

Rio de Janeiro lietuviams

Rio de Janeiro lietuviams gau užsipirkti laikraštį «AIDAS» pavilnu niais numeriais ir užsiprenumeruoti restorane — kavinėje «Vilnius», rua de Catumby, 4 ir rua Bella, 106.

— Rio de Janeiro.

Kadernetos

Jau reikia išimti kadernetos, kaip «Carteira de Identidade», «Carteira Profissional», kreipkitės į šio laikraščio redakciją. Be to, rasome prašymus, darome vertimus ir kitokius reikalingus dokumentus paruošiams greitai ir daug pigiau negu kitur.

Rua da Moóca, 424 S. Paulo.

Uz 60\$000

Į mėnesį Tamsta gali įsigyti žemės sklypą ir statybos medžiaga uosaviems nemams pasistatyt. Vieta — ALTO DA PENHA — eilėje gražiausių São Paulo apylinkių ir turi didžiausią atėitį. Susisiekimas reguliuojamas Bonde, Autobusu bei Traukiniais. Platesnes informacijas teikia: Agencia — Praça da Penha, 13 (Bonde Penha galutinėj sustojimo vje toj) arba Centraliniam Biure CO-OPERAÇÃO IMMOBILARIA e FINANZEIRA, (C. I. F.) Rua Benjamin Constant, 7-A 3.º and. sal 19/20.

Dr. H. Schechtmann

Santa Casa Gydytojas

Vidujinių Ligų specialistas

Bendra Klinika vaikams ir suaugusiems

Ultra - Violetiniai spinduliai

Ligonius prima nuo 8 iki 9 v. ryto ir nuo 2 iki 8 v. v.

RUA DA GRAÇA, 69 TEL. 5-1481 S. PAULO

LABORATORIJĄ

MEDICINIŠKAS ISTYRIMAS

(Nugarakaulio smegenų kraujas šlapimo ir išmatų)
Tikras ir geras.

Dr. M. KANDIA R. A. KOGANO

Rua Barão de Itapetininga, 52, 3 aukštas.

Priėmimo valandos nuo 9-11 ir nuo 3-6. Sekundienį nuo 10-12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.

LIETUVIŲ VAISTINE

"José Paulino"

RUA OSÉPAULINO, 109 Teleph. 5-6307
(BOM RETIRO)

Visokių vaistų, parfumerijos daiktų, paryšimo medžiagų pigiausiasis kainomis.

Su pagarba Provizorius A. RUMMEL
Medicinos pagelba kasdien už dyka nuo 5 iki 9 v. v

Dr. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto)

su oidele praktika Europoj ir Brasilijoj.

Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų specialistas
LABORATORIA: nugarakaulio smegenų, šlapimo ir išmatų istyrimas. Ligonius priima nuo 3 iki 9 val. vak. Sekundieniais nuo 10 iki 12 val.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta

Rua Ypiranga, 193, app. 4- Telef. 4-0316 - S. PAULO

DAKTARAS

A. JAZARA SNEGE

(Maskvos gydytojas 1914 m.)

Vidujinių, venerinių ir moteriškų ligų specialistas, chirurgus
Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak.

Ladeira Porto Geral, 12, salės, 4 ir 5, (kampas rua Boa Vista ir 25 de Março).

Gyvenamoji vieta ten pat 5 aukšte. Telefonas 2-8068

Dr. S. Meitin

Diplomuotas Vokietijos Rygos ir Rio de Janeiro universiteta

Vidujinių ir nervų, reumatizmo ir nuomare ligų specialistas. Gonoreja - Sifilis.
Gydymas kalnų saule.

Ligonius priima kasdieną nuo 2 iki 6 val. vak.
Susikalbama lietuviškai.

Rua Barão de Itapetininga 37-A. 1-as aukštas.
Tel. 4-1705.

Vaistinė Passerini

Provizorius

Carlos Passerini

Leidžiame adatas. Kainos pigios. Patar-
naujame ir nakti

Rua Dr. Silva Pinto, 263 (Bom Retiro)

Telefone 5-3584, S. PAULO

Pirmoji Lietuviška Spaustuvė

Atlieka visokius spaudos darbus
įvairiomis kalbomis.

Rua da Moóca, 424
São Paulo.

PBISIEKUSIS VERTEJAS

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro, 32 sobroloja Tel. 2-6393

S. PAULO

Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip antai: chartadas, naturalizacijos, carteira de identidade ir kitus dokumentus.

KALBAMA LIETUVIŠKAI.

Dr. ADOLPHO TAUBKIN

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo Fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai (ipotikos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t.t.), skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita, 2, 2-as aukštas

Telef. 2-1629

Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 1 iki 5 val. vak.

KALBA LIETUVIŠKAI

Daktaras A. M. Kandia

Venerinių, vidujinių ir vaikų ligų Priima: nuo 9-11 r. ir nuo 3-6 v.

Analizė ligoniams nemokama

Rua Barão de Itapetininga, 242, 3 aukštas.

Tel. 4-0218.

Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai

Dr. Brisolla

ADVOKATAS

Veda Civilines, Prekybines, Kriminalines ir kitokias bylas. Atstovauja teismuose ir kitose valdžios įstaigose. Suteikia įvairius juridinius patarimus. Raštinė: Rua

Boa Vista, 18, 2 aukštas, salė - 25. Telefonai: 2-6639 ir 5-2091

D-ras Povilas Licciardi

Santa Casa gydytojas -- operatorius

Medicina ir chirurgija suaugusiems ir vaikams

Moderniškas gydymas reumatizmo, kojų ir vidurių ligų Gydoma be operacijų.

SPECIALYBĖ: MOTERU LIGOS

Taip pat sifilis ir venerinės ligos. Priėmimo valandos nuo 14 iki 20 v. Vyksta pašauktas į namus kiekvienu momentu. DIENA ir NAKTI.

Priėmimo vieta: rua Silva Pinto, 444
(Bom Retiro) Telef. 5-4175. - São Paulo.

Už skelbimus Redakcija neima atskaitą

DULR JUS IŠGARSINS

Per Draugiją Užsienio Lietuvių Remti galite pasiskelbti viso pasaulio lietuvių spaudoje.

Dėl Sąlygų kreipkis į DULR. Nepriklausomybės Aikštė 3, KAUNAS, LITHUANIA

«Lietuvių Aidas Brazilijoj» metams kaštuoja 12\$. Pinigus siųsti įvertintam laiške.

«L. A. Br.» rua da Moóca, 424.

Laisvoji Mintis

Laisvamanių Etinės Kultūros Draugijos Organas, mėnesinis žurnalas, kovoja su prietarais, prekyba dangumi, už šviesesnę, teisingesnę dabartį ir ateitį. Metinė prenumerata užsieny vienas doleris. Adresas: Kaunas - Šančiai, Vytauto g. 52.

Lithuania - Europa.

DANTU GYDYTOJAS JOSE LEVKOVICH

R. Silva Pinto 264 (ant. 46) B. Re Atsižvelgdamas į suokų būklą

autarė sumažinti kainas už dantų gydymą ant pusės kainos, kaip antai: ištraukti dantį be skausmo 5\$000; plomba sidabro purceleno 8\$000;

Kalbama lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

Kalbama lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

Vokiečių fotografijų įstaiga „BERNARDO“

Įsteigta 1890 metais Atlieka įvairius darbus fotografijų srityje. Specialybė padidinaime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

Arthur Schmidt

Rua São Caetano, 111 (senas nr. 103) S. PAULO Telephone 4-5576

FOTOGRAFAS IS KAUNO

GILUC

savo menišku darbu da-
c moderniškas visokių rūšių fo-
tografijas iš geriausios užsieni-
nės medžiagos papiginta kainu.
Be to, europiečiams daroma nuolaida.

Adresas: Rua José Paulino 118a

Bom Retiro

VIETOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

Muzikų paminėjimas

Pereitą sekmadienį Mokos mokyklos salėje vargoninkas J. Stankūnas suruošė Lietuvos muzikų Naujelio, Ciurlionio ir Sasnausko paminėjimą. Programoje buvo: muzikų gyvenimas ir jų kūryba — skaitė J. Stankūnas ir koncertinė dalis — dainos ir muzika. Uždarant paminėjimą, mok. S. Bakšys pasakė prakalbą, kurioje pabrėžė, kad lietuviška daina nedavė lietuvių tautai pasiduoti svetimųjų įtakai ir tik jos dėka lietuvių išsaugojo laisvės troškimo idėją ir tapo laisvi. Ta pati daina gali pragiedrinti ir dabartinės Lietuvos padangę, nes ir šiandieną Lietuvoje yra tamsų ir lietuvių skęsta skurde ir varge (ir nelaisvėje Red.).

Dalyvis.

Grūdo pirmininkas vyksta į Rio

Grūdo pirmininkas F. Čemarka rugsėjo 25 d. vyksta į Rio de Janeiro ūkininkų reikalais. Ten mano prabūti keletą dienų, susipažinti su Rio lietuvių kolonija, pasitarti su «Vilnies» s-ga apie lietuvių žemės ūkio kolonizacijos reikalą ir, gal būt, pasiseks įsteigti ten Grūdo skyrius. Pirmininkas šią kelionę daro grynai savo lėšomis. Būtų gerai, kad ir kiti Grūdo nariai padarytų ekskursijas pas provincijos lietuvius ir bent kelioikią pajų išplatintų. Reikia dirbti visiems, o ne tik valdybos nariams.

Grūdas nariais auga ir reikia tikėtis, kad nors ir iš lėto, bet sekmingai jis savo tikslą pasieks.

Grūdietis J.

Kyną išvežė į Lietuvą

Aide jau buvo rašyta, kad ilga laiką policijos ieškomas Albinas Kinčas «Mūsų Žodžio» redaktorius, tapo sulntas S. Bernardo valsčiuje ir jau pereitą šeštadienį, rugsėjo 12 d. tapo išvežtas iš Brazilijos tiesiai į Franciją, o iš Francijos gelžkelio bus nugabentas į Lietuvą.

Krsp.

Aukos išpirkti Vilti iš spaustuvės

Vilties s-gos organas «Viltis» šlubavo šlubavo ir visai suklypo vokiškoji spaustuvė. Jau apie 3 mėnesiai kaip žurnalas atspausstas, bet nepasirodė platinime, nes nebuvo pinigų užmokėti už atspausdinimą. Spaustuvninkas vokietis, žinoma, žurnalo neįdavė. Dabar yra renkamos aukos ir žurnalas «Viltis» esą bus išpirktas.

Viltietis.

Santos lietuviai

Pereitą savaitę Aido redakcijoj lankėsi iš Santos miesto nuolatinis Aido skaitytojas Juozas Krapas ir papasakojo apie vietos lietuvių gyvenimą. Lietuvių gyvenimas nuobodus, nėra jokios organizacijos, lietuvių neruošia čia jokių lietuviškų parengimų, visi gyvena išsisklaidę. Girtuokliavimas tarp lietuvių sumažėjęs. Ekonominiai lietuvių gyvena įvairiai — vieni mažai uždirbdami, skursta, bet yra, kurie turi gerus darbus, tie savo gyvenimą kūrė gražiau. Santos lietuviai taip pat domisi ir žemės ūkio kolonizacija, kurią vykdyti yra pasiėmęs Grūdas. Šiai gyvenimas yra agimiręs. Kitaip, žinoma, būtų, jei čia kokia organizacija būtų, kuri suburtų visus šautiškius lietuvius.

R.

Santa Lina fazendoj yra darbu

Santa Lina fazenda yra netoli tuo pat vardu miestuko, ant Sorocabana linijos. Kaip girdėt kitose fazendose lietuviai nasiskundžia. Šioje fazendoje nėra taip bloga ir šiais metais čia reikalinga daugiau darbininkų. Pa-

dieniams darbininkams (kamaradams) moka 7 — 8 milrejus, kolonistams už 1000 kavos medelių moka 350\$000 ir kolonistas turi teisę sodinti dėl savęs visokius augalus, už maišą kavos moka 2\$400. Disciplinos, kaip kitose fazendose, nėra. Pagamentas išmokamas labai teisingai ir reguliariai. Šioj fazendoj lietuviai dirba po kelis metus ir yra patenkinti. Jei kas manytų važiuoti į fazendą, neapsiviltų atvykęs į Santą Liną.

Santalinietis.

J. Steponaitis jau išgavo savo brolio palikimą

Nusišovusio konsulo Br. Steponaičio brolis J. Steponaitis atvykęs iš Lietuvos rūpinosi išgauti savo brolio palikimą ir tik šiomis dienomis jį galutinai išgavo ir dabar jau vyks į Lietuvą. Dėl palikimo išgavimo padaryta nemaža nuostolių iš oficialinės vienos mūsų įstaigos, dėl, taip sakyti, sauvailiško šeiminkavimo.

Krsp.

Argentinos tautininkai ir Atstovybė

Pastaruoju laiku Argentinos lietuviai tautininkai susidėjo su kun. Janilioniu pradėjo smarkią kovą prieš Lietuvos Atstovybės personalą. Dėl ko toji kova kilo, nežinia, bet greičiausia, kad dėl pašalpų.

Pas mus Brazilijoj su konsulatu aštrią kovą pradėjo katalikai ir jie per savo organą «Šviesa» iškelia idomių dalykų iš konsulato padangės. Ir šita jie gali daryti labai lengvai, nes kiek anksčiau klebonija ir konsulas buvo neperskyriamuose santykiuose.

— r.

Lietuviai ir Ispanijos naminis karas

Argentinoje leidžiamas ispanų laikraštis «La Voz de Espana», kuris remia Ispanijos vyriausybę, rašo, kad tarp daugelio surinktų Argentinoje aukų pagelbėti Ispanijos liaudžiai kovoti sukilėlius fašistus, yra ir Argentinos lietuvių aukų 100 pezų. Vadinaši, Argentinos lietuviai simpatizuoja ir palaiko vyriausybės pusę.

R.

Atvyksta dar du nauji mokytojai

Iš Lietuvos Brazilijon atvyksta dar du nauji mokytojai į São Paulo Lietuviškas mokyklas. Kaip teko girdėti, tai atvykusėji mokytojai paskirti į tas mokyklas, kur dirba irgi iš Lietuvos atvykę cenzuoti mokytojai, o becenčiai «voikų tvirkintojai» ir toliau dirbs mokyklose ir mūsų vaikus tvirkins.

Tėvas.

Skrajojamos mokyklos

Fazendose lietuvių gyvena daugiau, negu miestuose, tat ir mokyklinio amžiaus vaikų ten yra daug, kurie neturi progos mokintis lietuviškai. Turėtų būti gyvas reikalas susirūpinti ta mūsų išsivijoj dalimi, ypač jų vaivais. Bet deja, nėra kam jais rūpintis. Šimtaprocentiniai patriotai nors ir šaukia apie lietuviškumą, bet jie tai daro dėl svieto akių, o rūpinasi jie tik savimi. Pavyzdžiui, Bakšys iškėlė skrajojančių mokyklų klausimą fazendose gyvenantiems lietuvių vaikams ir sako, kad mokytojai galėtų per metus aplankyti keletą fazendų ir pamokyti vaikus. Bet Bakšys pirmoj vietoj stato savo asmens reikalą — algos klausimą. Esą mokytojai galėtų fazendose vaikus pamokyti, jei tėvai sutiktų algas apmokėti mokytojams.

Bet mokytojai algas gauna iš Lietuvos išdo ir jų algos, palyginti, didelės, pav., brazilų mokytojas, dirbdamas tose pačiose mokyklose, gauna 50% algą mažesnę, negu lietuvių mo-

Agr. Br. Laukšas apie Aida

Gerb. Redaktoriau!

Su šiuo laišku siunčiu drauge rašynėlį vieton sveikinimo Aido 6 m. sukaktuvių proga.

Principe esu visokių sveikinimų ir linkėjimų priešas, nes bent mūsų gimtajam krašte sveikinimai yra virtę veidmainiška komedija. Mažesnieji valdininkai sveikina dantis grieždami savo didžiausius priešus — viršininkus. Vagys, slinkdami arčiau valstybinio lovio — izdo, sveikina «vadus» teršdami šį gražų paprotį ir tt. ir tt. Todėl vieton žodžių priimkite, jei tiks, šį mano, ne pirmą ir ne paskutinį rašynėlį.

Jubiliejiniam Aido numery teko užtikti iš gerb. bendradarbių nuomonę dėl Aido turinio pakeitimo, t. y. atsakymo nuo Lietuvos engėjų kritikos. Aišku, mums naujokams, dar nespėjusiems Aidui užtenkamai pasidaruoti, tenka prieš senus bendradarbius nusileisti, apsiribojant kukliu nuomonės pareiškimu kaipo demokratiškame laikraštyje, o ji sekanti:

Aidas tik dėl to turi tarpe Brazilijos lietuvių pasisekimą, kad jo Redakcija labai objektyviai informuoja savo skaitytojus visais (ypač Lietuvos) klausimais, nebijodama tiesos parašyti. Manau, kad, kad tiesa kokia ji bebūtų, politiška ar nepolitiška, lieka visada tiesa ir politikavimas mūsų gimtojo krašto klausimais yra ne tik reikalingas, bet būtinas.

Lietuva yra mūsų motina ir ja visi turime lygiai rūpintis ją nelaimėi ištikus. Kaip mes galime tylėti, kada samozvanciai būdeliai žudo ir kankina nekaltus mūsų brolius. Tai mūsų kraujo dalykas. Juk Lietuvos rimtesnioji spauda, kasdieną «vadų» žaginama, po prievarta turi spausdinti pravadyrių plepalus, kad suklaidinus skaitytojus kokiui tai «atsivertimui» ar «pitarimui». Aišku, kad tie gvoltavotojai tikina tik baltą popierį, bet ne skaitytoją. Na, ir tokia spauda, negalėdama teisybės rasyti, mums lieka mažiau naudinga.

Elta yra virtusi yadų papūga,

kytojai. Turint tai omeny, kaip tik turėtų atpulti algos mokėjimo kalasimas iš tėvų pusės. Bet Bakšys pirmoj vietoj rūpinasi gauti dar trečią algą iš tėvų.

Reikėtų būti taupesniems, daugiau pasiūventusiems visuomenės labui. Mano nuomone, lietuvių mokytojams reiktų algos dar sumažinti, o ne didinti. Jeigu gali gyventi brazilų mokytojas iš savo algos, tai iš tokios algos galėtų gyventi ir lietuvių mokytojai. Bet kadangi jiems algos mokamos 50% aukštesnės, tai jų pareiga rūpintis ir fazendų skrajojančiomis mokyklomis.

M. a.

Tėvai patys savo vaikus mokintu, bet neturi pradžiamokslų

Aido redakcija gauna daugybę laišku iš provincijos, kuriuose mūsų tautiečiai prašo redakcijos prisiųsti jiems lietuviškų pradžiamokslų, kad pramokinti savo vaikus nors lietuviškai skaityti.

Kaip pavyzdį, čia dedame porą tokių laišku:

Laiškas iš Rebančas:

Gerbiamas Redaktoriau. Turiu mokyklinio amžiaus vaikų, bet gyvendamas provincijoj, negaliu jų leisti į lietuviškas mokyklas, kurių, pas mus nėra. O norisi juos išmokinti lietuviškai. Bet ir knygų neturime. Tad prašome tamstos, ar negalėtumete prisiųsti mums vaikų mokymui lietuviškų knygų. Mes už jas atsilyginsime, tik prašome prisiųsti.

K. Serevičius.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI
Petru! Aškeliai! Mes negalėjome suprasti iš Tamstos laiško, kokių nori «tikresnių žinių» aipe emigrantus.

(«Elta» yra Lietuvos valstybės žinių agentūra — Red.), todėl mes gaudami tik sausus Eltos ar Reuterio pranešimus, galime likti nepakankamai informuoti, nes neturime galimybių pačią spaudą sekti. Gi Redakcija turėdama pakankamai žinių, šaltinių ir tam laiką, kaip virėja, surenka, sutaiso iš įvairių žaliavų gatavą, lengvai virškinamą skaitytojų smegenims maistą. Tai Redakcijos menas, be kurio Aidas liktų ne Aidu, o paprastu, sausu biuletėniu. Ir čia bus ne politikos, o «takto» reikalas, kuris yra privalomas valstybiniams oficiozams, o Aidas gi atstovauja liaudį, t. y. mus muzikus, o tuo pat privalo ir tokį veidą turėti.

Ištikro, koks gi skirtumas ir kokia prasmė rašyti arba cituoti iš kitų laikraščių, kad Jurgelis pavogė arkli, o Jonas ar Petras pasisavino valstybės pinigų? Pagal Lietuvos Respublikos (darbart. monarchijos) Konstituciją, visi traktuojami lygiai, todėl ir tie «tautiški» pasisavinimai, arba antantiška brožudystė negali būti skaitomi «mirties sprendimais». Be komentarų, be objektyvaus dalyku stovio aprašymo, Aidas liktų nublukusiu lapu.

Labai abejotina, kad dabartinis Aido turinys galėtų lietuvybei kenkti. O jei taip ir būtų, tai ne Aidui, bet «vadams», kurie tuo privalo rūpintis, tenka visa atsakomybė. Tegul liaujasi «vada» vogę ir nekaltus žmones žudę, Aidas nutils savaime. Lietuvių Aidas Brazilijoj kaipo toks yra bendrai ir Lietuvos gyvenimo veidrodis, o jei Lietuvos gyvenimo «snukis» kreivas, tai ne veidrodis kaltė.

Su pagarba

Agr. Br. Laukšas.

v
SIUVYKLA BIRSTONAS
Rua Ibiterama Nr. 79
PARQUE VILLA PRUDENTE

Siūvami vyriški ir moteriški rūbai. Darbas Garantuotas. Medžiagos pasirinkimas vietinės ir užsieninės. Gatavas kostimas tik už 135\$000.
PETRAS VIŠNIAUSKAS

Reikalingi Aido platintojai

Argentinoje ir Urugvajuje reikalingi laikraščio «Aido» platintojai. Darbininkų vaikučiai, kurie dar negali dirbti sunkaus darbo, gali užsimiti laikraščio platinimu ir gerai uždirbti. Kas norėtų imtis šio darbo, prašome parašyti: Aidas, rua da Moo'ca, 424, S. Paulo — Brazil

Hotelis. Labai pigiai par-
duodamas Hotelis
Brooklyn. Rua Aurora, 25.

Reikalingi Batsidviai, tu-
rinti praktiką
prie pneumatikų, vyriškų ir moteriškų batų. Rua da Moo'ca, 412.

Paieškomas Mazas Andras, 1925 metais turėjęs savo adresą rua da Moo'ca, 434. Jis paieškomas Raudonojo Kryžiaus. Kas apie šį asmenį žino, prašome pranešti šio laikraščio redakcijai — rua da Moo'ca, 424